

UCHWAŁA NR XXI.119. 2020

RADY GMINY JELENIEWO

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Jeleniewo na lata 2021-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.) Rada Gminy Jeleniewo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Jeleniewo na lata 2021-2025* stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Tracą moc: uchwała Nr XIV.84.2016 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 oraz uchwała Nr VIII.46.2019 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 6 września 2019 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV.84.2016 Rady Gminy Jeleniewo z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleniewo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY JELENIEWO
Jan Bielecki

**Załącznik
do uchwały nr XXI.119.2020
Rady Gminy w Jeleniewie
z dnia 29 grudnia 2020 r.**

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2021 – 2025**

1. Wstęp

W literaturze specjalistycznej istnieje wiele definicji przemocy w rodzinie, prawie wszystkie zawierają w sobie pojęcia kluczowe, takie jak: działanie zamierzone, działanie intencjonalne, godzenie w godność drugiego człowieka, wykorzystanie przewagi sił, przejęcie władzy lub kontroli nad życiem bliskiej osoby czy wyrządzenie krzywdy.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy sklasyfikować ją w kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie charakteryzuje przedmiot swoich regulacji i odniesień jako *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

W odniesieniu do zachowań przemocowych w rodzinie zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu. Pierwszą jest intencjonalność, co oznacza, że postępowanie sprawcy nie jest przypadkowe, ma charakter świadomego i zamierzonego działania. Drugim równoległym mechanizmem jest wykorzystanie przez sprawcę nierównowagi sił fizycznych, psychicznych, ekonomicznych do wymuszenia na osobie bliskiej pożądanego zachowania. Trzecia cecha to uderzenie w dobro drugiej osoby, naruszenie jej wolności osobistej i godzenie w jej podstawowe prawa. Ostatnia cecha to spowodowanie konkretnej szkody psychicznej bądź fizycznej, zadawanie bólu i cierpienia.

Za specjalistami z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie¹ możemy wskazać następujące rodzaje przemocy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej polegające na zachowaniach intencjonalnych prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, obejmują działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczenie dostępu do pożywienia, nieudzielenie pierwszej pomocy itp.;
2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem

¹ <http://www.niebieskalinia.org/przemoc> - data odwiedzin - 20 sierpnia 2020 r.

nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą przy wykorzystaniu mechanizmów procesów psychologicznych;

3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych i nieakceptowanych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie współżycia z osobami trzecimi itp.;
4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia, niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie zarobionych pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;
5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

Jednym z istotnych i długofalowych celów polityki społecznej państwa jest tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań niepożądanych, w tym między innymi przemocy domowej. Badania nad kondycją życia rodzinnego w Polsce oraz obserwacja życia społecznego wskazują jednoznacznie, że nadal istnieje duża bariera w zgłaszaniu odpowiednim służbom istnienia problemu przemocy zarówno przez ofiary, jak i świadków. Głównym powodem jest zastraszenie osób dotkniętych agresją, poczucie wstydu i bezradności oraz złudna nadzieja, że zachowania przemocowe już więcej się nie

powtórzą. Tak naprawdę nie wiadomo do końca, jak duże w rzeczywistości jest zjawisko stosowania przemocy w polskich domach.

Z dostępnych danych wynika, że najbardziej narażone na przemoc są:

- kobiety,
- dzieci w wieku do lat 13,
- osoby starsze,
- osoby niepełnosprawne.

Rzadziej natomiast występuje zjawisko przemocy kobiet w stosunku do mężczyzn, jednak nie należy go bagatelizować.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych każdej gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

1. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
2. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
3. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Przygotowanie niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Gminy Jeleniewo. *Gminny Program* jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu obejmującego lata 2016-2020. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Gminnego Programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Postępowania Karnego,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy,
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Treść i postanowienia zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie są spójne z najważniejszymi krajowymi i lokalnymi dokumentami podejmującymi problem przemocy w rodzinie, tj.:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2016-2021,
- Powiatową Strategią rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Suwalskiego na lata 2014-2020,
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Jeleniewo na lata 2016-2026,
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2018-2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020,

2. Diagnoza problemu przemocy w Gminie Jeleniewo

Diagnozę problemu sporządzono na podstawie danych zastanych, a także w oparciu o dane statystyczne pozyskane od wymienionych poniżej podmiotów:

- Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach, Posterunek Policji w Słobódce
- Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach.

2.1. Charakterystyka gminy Jeleniewo

Powierzchnia Gminy Jeleniewo wynosi 1 313 hektarów. Ze względu na strukturę użytkowania gruntów, przyszłość gminy nieodmiennie wiąże się z rozwojem rolnictwa. Z kolei z drugiej strony coraz większe znaczenie zyskuje rozwój funkcji usługowych i rekreacyjnych (turystycznych) – na co zresztą wskazuje ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Według danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie analizowanego obszaru funkcjonowało 712 gospodarstw rolnych, z czego niemal wszystkie to gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 15 ha².

Na terenie gminy nie ma większych zakładów pracy. Na podstawie informacji pozyskanych ze strony internetowej Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, iż na terenie gminy jest zarejestrowanych 126 podmiotów gospodarczych.³

Poniższa tabela uwzględnia dane statystyczne pozyskane z Urzędu Stanu Cywilnego w Jeleniewie dotyczące liczby mieszkańców gminy Jeleniewo z podziałem na płeć mieszkańców oraz wiek mieszkańców:

	2017	2018	2019	do 30.06.2020
do 18 roku życia				

² Za Raportem o stanie gminy Jeleniewo za rok 2019

³ <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/Search.aspx> - data odwiedzin 3 sierpnia 2020 r.

kobiety	317	310	315	303
mężczyźni	341	340	334	329
wiek produkcyjny				
kobiety	912	899	883	886
mężczyźni	1069	1077	1064	1049
wiek poprodukcyjny				
kobiety	343	354	359	370
mężczyźni	210	205	219	223
ogółem				
kobiety	1572	1563	1557	1559
mężczyźni	1620	1622	1617	1601

Zauważa się powolną tendencję spadkową w ilości mieszkańców gminy Jeleniewo. Nie są to gwałtowne spadki, ale świadczą o powolnym zmniejszaniu się liczby mieszkańców gminy. Dodatkowo można zwrócić uwagę na fakt, iż o ile wśród mieszkańców w wieku do lat 18 i w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni, to sytuacja ta się zmienia w przypadku wieku poprodukcyjnego – kobiety po 60 roku życia i mężczyźni po 65 roku życia. Tu, przez cały okres poddany analizie, zauważa się znaczną przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn.

	2017	2018	2019	do 30.06.2020r.
Ogółem liczba osób w wieku poprodukcyjnym	553	559	578	593
Z tego liczba kobiet w %	62	63,3	62,1	62,4

Dodatkowo warto zauważyć, iż liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale wzrasta, zaś liczba osób w wieku do lat 18 i w wieku produkcyjnym systematycznie maleje (2017 – 2 639, 2018 – 2 626, 2019 – 2 596, do 30.06.2020 – 2 567).

Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach opracowano tabelę przedstawiającą liczbę i strukturę osób bezrobotnych w gminie Jeleniewo w latach: od 2017 do 30 czerwca 2020⁴:

Wyszczególnienie	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020, stan na 30 czerwca
Ogółem zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Jeleniewo	50 (w tym 21 kobiet), z czego 5 osób z prawem do zasiłku (w tym 2 kobiety)	34 (w tym 16 kobiet), z czego 4 osoby z prawem do zasiłku (w tym 2 kobiety)	40 (w tym 18 kobiet), z czego 7 osób z prawem do zasiłku (w tym 3 kobiety)	46 (w tym 23 kobiety), z czego 6 osób z prawem do zasiłku (w tym 4 kobiety)

⁴ Opracowanie własne na podstawie dokumentów statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach dostępnych na stronie internetowej <https://suwalki.praca.gov.pl/statystyki-i-analazy-urzedu>

Charakterystyka osób bezrobotnych				
Poprzednio pracujące	44	30	47	43
W tym zwolnione z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy	1	1	3	3
Dotychczas niepracujące	6	4	3	3

Kategorie osób bezrobotnych				
Osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4	1	1	0
Bez kwalifikacji zawodowych	20	13	16	16
Bez doświadczenia zawodowego	13	8	7	7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	8	4	3	4
Osoby bezrobotne do 30 roku życia	22	10	18	19
Osoby długotrwale bezrobotne	14	14	7	13
Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia	10	7	7	10
Osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9	4	4	9
Osoby bezrobotne niepełnosprawne	0	1	3	3

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniewie jest jedyną lokalną instytucją zabezpieczenia społecznego. Obecnie w GOPS zatrudnionych jest 7 osób. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz innych ustaw o charakterze prorodzinnym. Powoli zmienia się obszar udzielanego wsparcia: zmniejsza się ilość osób korzystających z pomocy społecznej zaś zwiększa ilość osób mających uprawnienia do wsparcia z ustaw tzw. okolorodzinnych. W całym kraju ośrodki pomocy powoli przekształcają się

z instytucji pomocy społecznej (wypłata świadczeń) w instytucje kreujące lokalną politykę społeczną (wypłata świadczeń poszerzona o badania i analizy lokalnej sytuacji, działania aktywizujące i wspierające społeczność lokalną).

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia prowadzonego przez pracowników socjalnych tutejszego ośrodka pomocy społecznej:

	2017		2018		2019		do 30.06.2020	
	rodzin	osób w rodzinie	rodzin	osób w rodzinie	rodzin	osób w rodzinie	rodzin	osób w rodzinie
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych	69	178	85	265	68	238	21	45
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń niepieniężnych	112	484	99	410	95	387	71	296

Świadczeniami pieniężnymi są wszelkiego rodzaju zasiłki przyznane na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej (zasiłek stały, okresowy, celowy), zaś do świadczeń niepieniężnych zalicza się m.in.:

- finansowanie posiłków (głównie gorący posiłek dla dzieci i młodzieży),
- realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania podopiecznego,
- zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym,
- pracę socjalną,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencję kryzysową,
- opłacanie pobytu i usług w domach pomocy społecznej.

Systematycznie spada ilość świadczeniobiorców Ośrodka. Powodem może być dosyć niskie ustawowe kryterium dochodowe dla rodzin uprawniające do korzystania z pomocy finansowej (określone rozporządzeniem ministra) oraz liczba posiadanych hektarów przeliczeniowych – ich wartość dolicza się do dochodu osoby wnioskującej o pomoc.

Poniższa tabela prezentuje powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Z przedstawionych danych wynika, iż najczęstszym powodem przyznawania pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, na drugim miejscu wskazywano ubóstwo, na kolejnych niepełnosprawność i bezrobocie.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin/ Liczba osób w rodzinie			
	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Ubóstwo	96/347	70/248	64/244	44/165
Sieroctwo	6/23	7/25	6/24	2/10
Bezdomność	6/6	6/6	4/4	2/2

Bezrobocie	23/57	15/38	11/31	7/15
Niepełnosprawność	35/86	35/75	32/73	21/38
Długotrwała lub ciężka choroba	36/102	31/69	29/64	6/10
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	114/494	87/392	86/387	62/286
Szczegółowa charakterystyka:				
Rodziny niepełne	12/38	10/37	9/32	7/26
Rodziny wielodzietne	48/248	35/187	40/214	31/168
Przemoc w rodzinie	2/12	0	1/5	1/5
Alkoholizm	6/16	4/8	6/14	5/13

Świadczenia rodzinne⁵

Od października 2019 roku GOPS realizuje zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych (poprzednio zadanie realizowane było przez pracownika Urzędu Gminy w Jeleniewie).

Liczbę rodzin korzystających z tej formy wsparcia finansowego przedstawia poniższa tabela:

	2017	2018	2019	do 30.06.2020
liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	230	189	164	171
liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	186	152	125	130
na jedno dziecko	49	34	29	31
na dwoje dzieci	86	73	46	47
na troje dzieci	36	32	34	34
na czworo i więcej dzieci	15	13	16	18

Fundusz alimentacyjny⁶

	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Liczba rodzin, w których jest	8	5	4	4

⁵ Na podstawie resortowych sprawozdań rocznych i półrocznych.

⁶ Na podstawie półrocznych i rocznych sprawozdań resortowych.

pobierane świadczenie z funduszu alimentacyjnego				
Liczba rodzin, w których jest pobierane świadczenie z funduszu alimentacyjnego, w tym:				
- z jedną osobą uprawnioną	4	3	3	3
- z dwiema osobami uprawnionymi	3	2	1	1
- z trzema osobami uprawnionymi	0	0	0	0
- z czterema i więcej osobami uprawnionymi	0	0	0	0
Liczba rodzin, w których jest pobierane świadczenie z funduszu alimentacyjnego na siebie	1	0	0	0

Stosunkowo niewiele rodzin korzysta ze wsparcia jakie oferuje ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Obserwuje się tendencję spadkową w zakresie tej formy wsparcia. Wynika to najczęściej z przekroczenia kryterium dochodowego. Tegoroczna zmiana przepisów, podniesienie kryterium oraz wprowadzenie zasady „złotówka za złotówkę”, może skutkować zwiększeniem ilości osób otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Rodziny zastępcze

W pieczy zastępczej umieszczonych jest troje dzieci. Za ich pobyt gmina ponosi odpłatność w wysokości 50% kosztów pobytu.

Forma pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających w pieczy
Rodzina zastępcza spokrewniona	1	1
Rodzina zastępcza zawodowa	1	2
Rodzina zastępcza niezawodowa	0	0

2.2. Analiza danych statystycznych dotyczących problemu przemocy w Gminie Jeleniewo w odniesieniu do danych ogólnopolskich w latach 2016-2020.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w zobowiązuje samorzady do zapobiegania przemocy w rodzinie. Na wszystkie szczeble administracji rządowej, samorządowej oraz organizacje pozarządowe, Kościoły i związki wyznaniowe nałożyła zadania mające na celu przede wszystkim udzielanie skutecznej i profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, jak również prowadzenie oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawa, nakłada także na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które realizują działania w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, mającą na celu udzielenie pomocy i wsparcia rodzinom uwikłanym w problem przemocy.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia
- organizacji pozarządowych,
- specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W skład grup roboczych mogą wchodzić również kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup roboczych to w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Analiza problemu przemocy na terenie Gminy Jeleniewo została oparta o sprawozdania z realizacji *Gminnego Programu*, sprawozdawczość Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeleniewie oraz funkcjonariuszy Policji.

Skala przemocy domowej w naszym kraju jest kwestią sporną. Jedni uważają, że jest mały procent przemocy wobec dzieci, inni uznają, że nawet 90 proc. dzieci doświadcza przemocy domowej. Podobnie wygląda sytuacja ludzi dorosłych, gdzie jeszcze trudniej określić skalę zjawiska, ponieważ spada akceptacja społeczeństwa wobec takich zachowań i zarazem częściej ukrywa się takie przypadki. Z tego też względu część przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Poniższa tabela przedstawia dostępne dane z realizacji *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*⁷ w zakresie interweniowania oraz reagowania właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie poprzez zastosowanie procedury „Niebieskie Karty”:

Wskaźnik	Podmiot odpowiedzialny					
	Razem	Pomoc społeczna	Policja	Ochrona zdrowia	Oświata	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
Rok 2016						
Liczba sporządzonych formularzy NK - A	97 224	11 789	73 531	6 343	5 547	14
Liczba sporządzonych formularzy NK – C przez grupy robocze	62 671	X	X	X	X	X
Liczba sporządzonych formularzy NK – D przez grupy robocze	46 543	X	X	X	X	X
Liczba rodzin objętych procedurą NK	109 975	X	X	X	X	X
Rok 2017						
Liczba sporządzonych formularzy NK - A	98 307	13 667	75 662	4 794	4 152	32
Liczba sporządzonych formularzy NK – C przez grupy robocze	62 502	X	X	X	X	X
Liczba sporządzonych formularzy NK – D przez grupy robocze	47 689	X	X	X	X	X
Liczba rodzin objętych procedurą NK	74 850	X	X	X	X	X

⁷ <https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdania-z-realizacji-krajowego-programu-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie> - data odwiedzin 13 sierpnia 2020 r.

2018						
Liczba sporządzonych formularzy NK - A	93 311	11 177	73 153	4 550	4 416	15
Liczba sporządzonych formularzy NK – C przez grupy robocze	60 399	X	X	X	X	X
Liczba sporządzonych formularzy NK – D przez grupy robocze	45 656	X	X	X	X	X
Liczba rodzin objętych procedurą NK	109 533	X	X	X	X	X

Z danych ogólnopolskich wynika, że na przestrzeni ostatnich lat instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty” była Policja, na drugim miejscu procedurę uruchamiali przedstawiciele pomocy społecznej. Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podobnie sytuacja przedstawia się w gminie Jeleniewo. Poniższa tabela przedstawia informację dotyczącą instytucji wszczynających procedurę NK:

Podmiot zakładający	2016	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Policja	5	6	5	6	1
GOPS	1	0	1	1	3
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	0
Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0	0	0

Fakt najczęstsze wszczynania procedury przez funkcjonariuszy Policji wynika z tego, iż NK zakładana jest każdorazowo podczas zgłaszanych interwencji domowych. Osoby doznające przemocy bardzo często nie chcą dzielić się informacjami o swoim problemie przed obcymi, dlatego też tak trudno np. pracownikom socjalnym zdobyć taką informację.

Najczęstsze rodzaje przemocy w naszej gminie to⁸:

	2016	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Fizyczna	3	2	4	5	2
Psychiczna	6	6	6	7	3
Seksualna	0	0	0	0	1

I w tym przypadku gmina Jeleniewo nie odbiega od danych krajowych. Należy również pamiętać, że wraz z fizyczną formą przemocy równoległe występuje przemoc psychiczna.

Na podstawie analizy prowadzonych procedur przedstawiamy również profil osób, wobec których przemoc była stosowana:

	2016	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Mężczyźni	0	0	1	1	1
Kobiety	6	6	5	6	3
Dzieci	0	0	0	1	0
Osoby starsze	1	3	2	1	0
Niepełnosprawni	0	0	1	1	1

Z tabeli wynika, iż najczęściej osobami doznającymi przemocy były kobiety i osoby starsze. Rzadko przemocą byli dotknięci mężczyźni i tylko został odnotowany jeden przypadek stosowania przemocy kobiety wobec mężczyzny.

⁸ Na podstawie analizy Kart

Źródła stosowania przemocy:

	2016	2017	2018	2019	do 30.06.2020
Sprawca pod wpływem alkoholu	5	4	5	4	2
Sprawca pod wpływem narkotyków	0	0	0	0	0
Sprawca chory psychicznie	1	0	0	0	1

Jedynie w jednym przypadku osoba stosująca przemoc robiła to w sposób tzw. „zimny” nie będąc ani pod wpływem alkoholu czy też innych środków odurzających i nie była również leczona psychiatrycznie.

2.3. Wnioski dotyczące diagnozy problemu przemocy w rodzinie.

W związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy w rodzinie, po dokonaniu ewaluacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020* oraz odnosząc się do opinii zespołu tworzącego dokument należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

1. Konieczność prowadzenia kampanii społecznych informujących o możliwości uzyskania wsparcia, a tym samym zwiększenie świadomości na temat przemocy w rodzinie wśród mieszkańców gminy;
2. Stałe podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Konieczność dalszego usprawniania współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4. Prowadzenie działań profilaktycznych poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
5. Zapewnienie szerszej i natychmiastowej specjalistycznej oferty pomocy osobom doznającym przemocy;
6. Zapewnienie spotkań superwizyjnych specjalistom zaangażowanym bezpośrednio w pracę grup roboczych.

2.4. Analiza SWOT systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Jeleniewo:

<p style="text-align: center;">MOCNE STRONY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. otwartość instytucji i organizacji pozarządowych na pomoc rodzinie; 2. dobra współpraca instytucji i służb pomagająco-wspierających; 3. otwartość środowiska na integrację społeczną; 4. doświadczenie, kompetencja i znajomość środowiska pracowników socjalnych; 5. obecność pedagoga i psychologa w szkole i możliwość współpracy z nimi; 6. możliwość korzystania ze szkoleń, superwizji skierowanych do „pomagaczy”; 7. rozwinięta infrastruktura wsparcia: całodobowy dostęp do Hostelu Specjalistycznego Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz poradnictwa organizowanego przez PCPR; Punkt Konsultacyjny na terenie gminy z poradnictwem terapeuty uzależnień i specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie; Lokalny Punkt Pomocy dla Osób Dotkniętych Przystępstwem; 8. niewielka odległość do miasta z bardzo dobrze rozwiniętą infrastrukturą pomocową; 9. bardzo dobra współpraca z samorządem gminnym; 10. możliwość korzystania z programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych oferowanych przez PCPR; 11. duża dostępność nieodpłatnych materiałów informacyjno-edukacyjnych; 12. umieszczanie wszystkich niezbędnych informacji o ofercie pomocy na stronie GOPS i UG 	<p style="text-align: center;">SŁABE STRONY</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bierność i niechęć do współpracy ze strony rodzin zagrożonych przemocą; 2. ograniczenia w dostępności do specjalistów np. w dni wolne od pracy; 3. niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu (zwłaszcza dla młodzieży) jako alternatywa innego podejścia aktywizacyjnego, pomoc w wychodzeniu z kręgu przemocy, niepowielanie jej w przyszłości; 4. niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy, brak mieszkań chronionych oraz stałego miejsca poradnictwa specjalistycznego; 5. brak wypracowanego systemu działań profilaktycznych w gminie; 6. niewystarczające środki finansowe na cele związane z przeciwdziałaniem przemocy; 7. brak stałego dostępu do informacji o ofercie pomocy;
<p style="text-align: center;">SZANSE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wzmocnienie roli opiekuńczo – wychowawczej rodziny; 2. realizacja programów profilaktycznych; 3. zwiększenie kompetencji osób pracujących z rodzinami; 4. duża szkoła i możliwość systemowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych dla uczniów i rodziców; 	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. postrzeganie GOPS jako instytucji udzielającej jedynie wsparcie materialne; 2. roszczeniowość osób i rodzin korzystających ze świadczeń GOPS; 3. uzależnienie rodzin od pomocy społecznej przy braku własnego zaangażowania;

<ul style="list-style-type: none"> 5. zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą; 6. coraz lepsza kondycja ekonomiczna rodzin; 7. stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin; 8. polityka państwa sprzyjająca rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> 4. powielanie postaw i stereotypów przez dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych przemocą; 5. negatywne wzorce zachowań społecznych; 6. bezradność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; 7. uzależnienia występujące w wielu rodzinach dotkniętych przemocą; 8. niski poziom świadomości społeczeństwa, wstyd i funkcjonujące stereotypy ograniczające chęć korzystania ze wsparcia; 9. brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, 10. poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; 11. poczucie zagrożenia ze strony osób stosujących przemoc u osób pracujących jako „pomagacze”; 12. brak lub niedostateczny przepływ informacji pomiędzy instytucjami;
---	---

3. Prezentacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

3.1 Zasady działania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie niniejszy dokument oparty został na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw.
2. Jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby.

3. Szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

3.2. Adresaci Programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do:

- ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych),
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy,
- przedstawicieli władz lokalnych,
- przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi,
- Policji,
- wymiaru sprawiedliwości,
- służby zdrowia,
- kościołów,
- mieszkańców gminy Jeleniewo, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

3.3. Cel strategiczny programu:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zwiększenie skuteczności działań interdyscyplinarnych i systemowych poprzez działania prewencyjne, profilaktyczne, edukacyjne i wspierające w Gminie Jeleniewo.

3.4. Cele szczegółowe

1. Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej, dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia na terenie gminy Jeleniewo;
2. Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Podejmowanie działań zmierzających do wzmocnienia współpracy i zwiększenie kompetencji zawodowych służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

4. Zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy oraz upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania im pomocy.

Cel szczegółowy 1: Profilaktyka i edukacja społeczności lokalnej, dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy i wsparcia na terenie gminy Jeleniewo

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Harmonogram	Realizatorzy
1	Prowadzenie społecznych kampanii informacyjno-edukacyjnych adresowanych do ogółu dorosłych, dotyczących rozwoju dzieci i ich potrzeb, rozwiązywania problemów bez przemocy	Liczba przeprowadzonych kampanii	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
2	Kampanie edukacyjne i informacyjne skierowane do osób starszych dotyczące problemu przemocy	Liczba przeprowadzonych kampanii	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
3	Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych	Liczba przeprowadzonych kampanii	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja
4	Realizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat wyrażania uczuć, asertywności, komunikacji, rozwiązywania problemów bez przemocy,	Liczba przeprowadzonych programów edukacyjnych Liczba uczestników programów edukacyjnych	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe

5	Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży,	Liczba przeprowadzonych kampanii	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja
Cel szczegółowy 2: Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie				
Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Harmonogram	Realizatorzy
1	Realizacja programów edukacyjnych skierowanych do rodziców, dzieci, młodzieży, seniorów, nauczycieli przedszkoli, szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych, pracowników żłobków oraz opiekunów prawnych osób niepełnoletnich (w tym rodzin zastępczych)	Liczba przeprowadzonych programów edukacyjnych Liczba uczestników programów edukacyjnych	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
Cel szczegółowy 3: Podejmowanie działań zmierzających do wzmocnienia współpracy i zwiększenie kompetencji zawodowych służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Harmonogram	Realizatorzy
1	Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
2	Szkolenia grup zawodowych przedstawicieli służb i instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w zespołach interdyscyplinarnych	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach

				Policja placówki oświatowe GKPiRPAiN
3	Szkolenie dot. zjawiska przemocy domowej dla policjantów, dzielnicowych, psychologów i pedagogów szkolnych	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja placówki oświatowe
4	Szkolenie z zakresu współpracy w zespołach interdyscyplinarnych	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie
5	Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie, w szczególności wśród nauczycieli, pedagogów szkolnych, lekarzy pierwszego kontaktu, służb społecznych, osób duchownych	Liczba zorganizowanych szkoleń wewnętrznych Liczba odbytych szkoleń organizowanych przez podmioty zewnętrzne Liczba uczestników szkoleń	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach
6	Doskonalenie współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy i wsparcia udzielanego osobom uwikłanym w przemoc	Liczba wypracowanych metod komunikacji Liczba opracowanych standardów współpracy	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja placówki oświatowe GKPiRPAiN

7	Opracowanie planu działań interwencyjnych i pomocowych wobec osób/rodzin potrzebujących pomocy i podział zadań wg kompetencji służb	Liczba opracowanych schematów działania	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Zespół interdyscyplinarny
8	Monitoring sytuacji rodzin wymagających interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz działań podejmowanych przez poszczególne służby, wypracowanie i wdrożenie narzędzi do badania skuteczności podejmowanych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba wizyt w środowiskach dotkniętych przemocą domową	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	Zespół interdyscyplinarny GOPS w Jeleniewie Policja
9	Inicjowanie i koordynowanie działań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba podejmowanych działań	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Zespół interdyscyplinarny placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja
10	Tworzenie sieci informacyjnej	Liczba opracowanych i wydanych ulotek informacyjnych Liczba opracowanych i wydanych broszur informacyjnych	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jeleniewie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach Policja placówki oświatowe

Cel szczegółowy 4: Zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy oraz upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania im pomocy

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Harmonogram	Realizatorzy
-----	---------	----------	-------------	--------------

1	Pomoc psychologiczna indywidualna i grupowa, prawna, socjalna osobom doznającym przemocy	Liczba udzielonych porad specjalistycznych Liczba zorganizowanych spotkań grupowych Liczba uczestników spotkań grupowych	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	GOPS w Jelenie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach organizacje pozarządowe Policja
2	Pomoc psychologiczna indywidualna i grupowa dla dzieci i młodzieży będących świadkami i/lub ofiarami przemocy domowej	Liczba zorganizowanych spotkań indywidualnych Liczba zorganizowanych spotkań grupowych Liczba uczestników spotkań grupowych	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach organizacje pozarządowe
3	Wspieranie rodzin, dzieci i osób starszych z rodzin zagrożonych przemocą lub doświadczających przemocy poprzez szczególną opiekę w placówce wsparcia i udzielanie środków z programu profilaktyki.	Liczba osób umieszczonych w placówkach wsparcia	Na bieżąco wg potrzeb przez okres obowiązywania programu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach

4. Działania i adresaci Programu

Działania przewidziane w Programie można podzielić na:

- uprzedzające, tj. diagnoza, informacja, edukacja, kierowane do ogółu mieszkańców gminy, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym,
- interwencyjne, tj. kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie i pouczające kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wspierająco-terapeutyczne dla osób uwikłanych w przemoc domową (ofiara, świadek, sprawca).

5. Założenia Programu

- Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców gminy Jeleniewo wobec zjawiska przemocy;
- Promowanie wartości rodziny i wychowania bez przemocy;
- Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy;
- Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

6. Źródła finansowania

Zadania realizowane w ramach *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* finansowane będą z:

- środków gminy,
- budżetu państwa,
- środków pozyskanych z innych źródeł.

7. Przewidywane efekty realizacji Programu.

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
7. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.

8. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Monitoring i kontrola efektywności prowadzone będą poprzez:

1. Prowadzenie działań zmierzających do pełnego rozpoznawania potrzeb środowisk, w których występuje zjawisko przemocy, w celu określenia priorytetów działania.
2. Prowadzenie monitoringu dostępności, skuteczności, jakości i efektywności różnych kategorii działań.
3. Monitorowanie potrzeb i skuteczności działań profilaktycznych i terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz szkolnych programów profilaktycznych, pozyskiwanie danych od kluczowych realizatorów na wewnętrznych formularzach sprawozdawczych zgodnie z przyjętym harmonogramem raportowania (nie rzadziej niż raz w roku). Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych zarówno na potrzeby samych realizatorów, w celu redystrybucji informacji, jak i w celu opracowania oraz prezentacji wymaganych okresowych i rocznych sprawozdań dla wewnętrznych i zewnętrznych podmiotów.